

ΣΥΝΑΞΑΡΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΛΙΑΚΙΩΤΗ,

+ 8 Σεπτεβρίου.

Ὁ Νεομάρτυς Ἀθανάσιος καταγόταν ἀπὸ τὴν Κολιακιά, τὴ σημερινὴ κωμόπολη Πύργος (ἢ Χαλάστρα), ποὺ βρίσκεται δυτικὰ τῆς Θεσσαλο-νίκης, καὶ ἡ ὁποία ἦταν ἔδρα τοῦ ἐπισκόπου Καμπανίας. Ὁ πατέρας του ὀνομαζόταν Πολύχρους καὶ ἦταν προεστῶς τῆς Κολιακιᾶς, ἔστειλε δὲ τὸν νεαρὸ Ἀθανάσιο στὴ Θεσσαλονίκη γιὰ νὰ φοιτήσῃ στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο τῆς πόλεως, τὸ γνωστὸ “Ἑλληνομουσεῖον”, τὸ ὁποῖο διηύθυνε καὶ στὸ ὁποῖο δίδαξε κατὰ τὰ ἔτη 1758-1760 καὶ 1767-1786 ὁ μεγάλος διδάσκαλος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἀθανάσιος ἐφοίτησε στὴν Ἀθωνιάδα Σχολή, ὅπου δίδασκαν οἱ Παναγιώτης Παλαμᾶς καὶ Νικόλαος Τζερετζούλης ἀπὸ τὸ Μέτσοβοῦ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ δευτέρου ἀπὸ τῆς Σχολῆς, ἔφυγε καὶ ὁ Ἀθανάσιος, γιὰ νὰ μεταβεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου συνδέθηκε μετὰ τὸν τότε νεοχειροτονηθέντα πατριάρχη Ἀντιοχείας Φιλήμο-να (1766-1767). Ὁ Ἀθανάσιος παρέμεινε ἐπὶ δύο ἔτη στὴ Δαμασκὸν, κοντὰ στὸν νεὸν πατριάρχη, ἐνῶ στὴ συνέχεια ἐπέστρεψε στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴ γενέτειρά του, τὴν Κολιακιά.

Ἐκεῖ συνήθιζε νὰ πηγαίνει σὲ ἓνα βασιλικὸ ἵπποστάσιο, ὅπου κάποια ἡμέρα, συζητώντας μὲ ἓνα Τοῦρκο ἐμίρη γιὰ θρησκευτικὰ θέματα, πρόφερε ἀνυποψίαστα τὴν μουσουλμανικὴ ὁμολογία, λέγοντάς του ὅτι σ' αὐτοὺς τοὺς λό-γους στηρίζεται ἡ μωαμεθανικὴ θρησκεία. Ὁ Τοῦρκος ἐμίρης ἐπι-χείρησε νὰ ἐκμεταλλευθεῖ αὐτὴ τὴν ἀπλοϊκὴ πράξη τοῦ Ἄθα-νασίου, λέγοντάς του πῶς ἐκφωνώντας τὴν μουσουλμανικὴ ὁμολογία εἶχε αὐτομάτως ἀσπασθεῖ τὸ μωαμεθανισμό.

Ἄν καὶ ὁ Ἄθανάσιος ἀρνήθηκε μὲ ἐπιμονὴ νὰ ἀποδεχθεῖ κάτι τέτοιο, ὁ ἐμίρης ἔσπευσε νὰ μεταβεῖ στὸ δικαστὴ τῆς Θεσσαλονίκης γιὰ νὰ καταδώσει τὸν Ἄθανάσιο, συκοφαντώντας τον καὶ ὑποστηρίζοντας πῶς, ἐνῶ ἀρχικὰ ἐκεῖνος εἶχε ἀσπασθεῖ τὸ μωαμεθανισμό, στὴ συνέχεια ἀρνοῦνταν τὴ νέα θρησκεία του. Ὁ Ἄθανάσιος ὀδηγήθηκε ἀμέσως στὸ δικαστὴ τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέκρινε καὶ διεπίστωσε ἐξαρχῆς πῶς οἱ κατηγορίες τοῦ ἐμίρη ἦταν ἀσύστατες. Ὡστόσο, οἱ παρευρι-σκόμενοι ἀγάδες ἐναντιώθηκαν στὴν πρόθεση τοῦ δικαστῆ νὰ ἐλευ-θερώσει τὸν Ἄθανάσιο, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μεταστραφεῖ καὶ ὁ δικα-στής καὶ νὰ πιέζει τὸν Ἄθανάσιο νὰ ἀσπασθεῖ τὸν μωαμεθανισμό. Ὁ Ἄθα-νάσιος ὅμως συνέχισε νὰ ὁμολογεῖ μὲ ἀκλόνητο φρόνημα τὴ χριστιανικὴ πίστη του, μὲ ἀποτέ-λεσμα νὰ φυλακισθεῖ.

Σύμφωνα μὲ τὸ συναξάριό του, εἶχε διαδοθεῖ ἡ φήμη πῶς ὁ Ἄθανάσιος εἶχε ἀσπασθεῖ τὴ μωαμεθανικὴ θρησκεία καὶ στὴ συνέχεια τὴν ἀρνοῦνταν, μὲ συνέπεια νὰ φοβᾶται ἀκόμη καὶ ὁ πατέρας του νὰ μεσολαβήσει γιὰ τὴν ἀπελευ-θέρωσή του, ἂν καὶ κάτι τέτοιο, σύμφωνα μὲ τὸ συναξαρι-στὴ τοῦ Ἄθανασίου ὁ ὁποῖος τὸν ψέγει γι' αὐτὸ τὸ φόβο του, τοῦ ἦταν πολὺ εὐκόλο.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ὀδηγήθηκε γιὰ δεύ-τερη φορὰ στὸ δικαστὴ, ὁμολόγησε καὶ πάλι μὲ παρηγορία τὴν πίστη του στὸ Χριστό. Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφαση ὄρι-ζε τὴν δι' ἀπαγχονισμοῦ θανατικὴ ποινὴ, ἡ ὁποία ἐκτελέ-σθηκε ἐκτὸς τῶν δυτικῶν τειχῶν τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ νεο-μάρτυς Ἄθανάσιος μαρτύρησε σὲ ἡλικία εἰκοσιπέντε ἐτῶν, στὶς 8 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1774.

Ἐχει ὑποστηριχθεῖ πῶς, ἂν καὶ οἱ πηγὲς σιωποῦν, δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι τὸ μαρτύριο τοῦ Νεομάρτυρος Ἄθανασίου συμπίπτει χρονικὰ μὲ τὸ ἀπόγειο τῆς πνευματικῆς δράσεως τοῦ ἐπισκόπου Καμπανίας Θεοφίλου Παπαφίλη, μιᾶς ἀπὸ τίς λόγιες πνευματικὲς μορφὲς τοῦ 18ου αἰ. καὶ

ἀναμφισβήτητα τοῦ πλέον ἀξιόλογου προσώπου πού ἀνήλθε στὸν ἐπι-σκοπικὸ θρόνο τῆς Καμπανίας. Τὰ δεδομένα αὐτὰ συνηγοροῦν στὴ διατύπωση τῆς ἀπόψεως ὅτι “ὁ νεαρὸς Ἄθανάσιος χρημάτισε ἀναμφίβολα πνευματικὸ τέκνο τοῦ ἐπισκόπου”.

Μετὰ τὸ μαρτύριο τοῦ Ἄθανασίου, οἱ χριστιανοὶ παρέ-λαβαν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἐνταφίασαν στὴν περιοχὴ τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ καὶ ἐντοι-χισμένη μαρμάρινη πλάκα, πού βρίσκεται σήμερα ἀριστερὰ τῆς εἰσό-δου τῶν κοιμητηρίων τῆς ἀγίας Παρασκευῆς. Στὸν Πύρ-γο ἀνεγέρθηκε ναὸς ἀφιερωμένος στὴ μνήμη του, ἐνῶ στὸ κοιμητήριό τῆς ἀγίας Παρασκευῆς στὴ Θεσσαλονίκη, δυτικὰ τοῦ κοιμητηριακοῦ ναοῦ ἀνεγέρθηκε παρεκκλήσιο τιμώμενο στὸ ὄνομά του.

Τὸ συναξάριο τοῦ Νεομάρτυρος Ἄθανασίου συμπεριλήφθηκε ἀπὸ τὸν ὄσιο Νικόδημο τὸν Ἄγιορείτη στὸ Νέον Μαρτυρολόγιον. Ἀκολουθία καὶ παρακλητικὸ κανόνα πρὸς τιμὴ του συνέθεσε τὸ ἔτος 1974 ὁ μακαριστὸς ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, μοναχὸς Γεράσιμος Μικρα-γιαννανίτης, ἐνῶ ἀργότερα, τὸ 1980, ὁ ἴδιος ὑμνογράφος συνέταξε νέα Ἀκολουθία καθὼς καὶ εἰκοσιτέσσαρες οἴκους πρὸς τιμὴ τοῦ νεομάρτυρος Ἄθανασίου τοῦ Κολιακιώτη.

Ἡ μνήμη τοῦ νεομάρτυρος Ἄθανασίου τιμᾶται στίς 8 Σεπτεμβρίου. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1983 τιμᾶται καὶ κατὰ τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἔχοντας συγκαταριθμηθεῖ στὴ χορεία τῶν πενταρίθμων ἀγίων τῆς Ἀθω-νιάδος Σχολῆς, πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων ὁ μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαν-νανίτης συνέθεσε Ἀκολουθία, Παρακλητικὸ Κανόνα καὶ Χαιρετισμούς.